

Міністерство освіти і науки України
Донецький національний університет імені Василя Стуса
Навчально-науковий інститут психології
Кафедра кризової та клінічної психології

ВИТЯГ З ПРОТОКОЛУ

«28» березня 2025 р. № 11

м. Вінниця

засідання кафедри кризової та клінічної психології

Головуюча – Оксана СОЛОВЕЙ-ЛАГОДА

Секретар – Інна ГРЕСЬКО

Присутні: Оверчук В.А., д-р психол. н., професор, професор кафедри кризової та клінічної психології; Соловей-Лагода О.А., к. психол. н., доцент, доцент кафедри кризової та клінічної психології; Васюк К.М., к. психол. н., доцент, доцент кафедри кризової та клінічної психології; Мазай Л.Ю., доктор філософії з психології, ст. викладач кафедри кризової та клінічної психології; Яцишин С.Є., старший викладач кафедри кризової та клінічної психології; Лапшова Н.С., к. психол. н., доцент кафедри кризової та клінічної психології (сумісник); Мороз А.П., асистент кафедри кризової та клінічної психології (сумісник); Мішук С.С., старший викладач кафедри кризової та клінічної психології; Гресько І.М., асистент кафедри кризової та клінічної психології.

Запрошені: Матохнюк Людмила, д. психол. н., професор кафедри загальної та соціальної психології; Корольова Наталія, к. психол. н., доцент кафедри загальної та соціальної психології; Шель Наталія, к. психол. н., доцент кафедри загальної та соціальної психології; Короцінська Юлія, старший викладач кафедри загальної та соціальної психології; Сидоренко Жанна, к. психол. н., доцент, доцент кафедри загальної та соціальної психології; Савелюк Наталія, доктор психол. наук, професор, професор кафедри психології Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка; Сафін Олександр, доктор психологічних наук, професор, завідувач кафедри психології Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини; Отич Дар'я, доцент кафедри теоретичної та консультативної психології, заступник декана з соціально-виховної роботи факультету психології УДУ імені Драгоманова; Журавльова Олена, доктор психологічних наук, доцент, завідувач кафедри загальної та соціальної психології Волинського національного університету імені Лесі Українки; Кушнір Анастасія, психолог центру нейропсихологічній корекції дітей з ООП «Нейросфера»; Бабчук Олена, кандидат психологічних наук, доцент, завідувач кафедри сімейної та спеціальної педагогіки та психології Південноукраїнського національного педагогічного університету імені К.Д. Ушинського; Комаревцева Ганна, здобувачка 1 року

навчання ОС «Магістр», Проніна Ольга, здобувачка 1 року навчання ОС «Магістр».

Порядок денний:

2. Про підбиття підсумків моніторингу ОНП «Клінічна психологія» другого освітнього рівня.

СЛУХАЛИ:

2. Про підбиття підсумків моніторингу ОНП «Клінічна психологія» другого освітнього рівня.

ВИСТУПИЛИ:

Проф. Оверчук Вікторія, яка поінформувала, що ОНП «Клінічна психологія» є дуже актуальною та затребуваною серед фахівців психологічного профілю. ОП підготовки магістра відповідає другому рівню вищої освіти та восьмому кваліфікаційному рівню Національної рамки кваліфікацій. Освітньо-професійна програма передбачає здобуття особою поглиблених теоретичних та практичних знань, умінь, навичок за обраною спеціальністю інших компетентностей, достатніх для ефективного виконання завдань інноваційного характеру відповідного рівня професійної діяльності.

Освітній процес на ОНП «Клінічна психологія» забезпечується високопрофесійним викладацьким складом, який має великий досвід практичної роботи у сфері клінічної психології, наданні психологічної допомоги та постійно підвищує свій професійний рівень через вивчення іноземних протоколів надання психологічної, психотерапевтичної допомоги при різних запитах та розладах.

Метою програми є підготовка висококваліфікованих фахівців у сфері ментального здоров'я, здатних інноваційно та інтелектуально розв'язувати та вирішувати складні завдання і проблеми у сфері клінічної психології на основі досягнень сучасної психологічної науки і практики; здатних надавати психологічну допомогу різним верствам населення, методами промоції психічного здоров'я та психологічного благополуччя, здатних розробляти та проводити психопрофілактичні заходи та психодіагностику, будувати та використовувати сучасні психокорекційні психотехнології; проводити психодіагностичні, консультативні, психокорекційні заходи в умовах професійної діяльності, у тому числі у складі фахівців мультидисциплінарних команд.

Також розповіла про особливості цієї ОНП, яка полягає у:

1. Спрямованості на наукову, дослідницьку, практичну роботу психолога з різними верствами населення, які потребують відновлення, корекції психологічного здоров'я, створення сприятливих умов для розвитку та утвердження особистості;

2. Навчанні у професійно-орієнтованому середовищі з урахуванням актуальних потреб населення та із залученням до аудиторних занять професіоналів-практиків, стейкхолдерів і роботодавців;

3. Можливості професійного зростання та проведення прикладних досліджень на базі КНП «Подільського регіонального центру онкології»,

Вінницької міської клінічної лікарні швидкої медичної допомоги, Центру лікування болю та реабілітації ветеранів «Прометей»; Інклюзивно-ресурсного центру №2 Вінницької міської ради; кафедрами психології та нейробіології та біофізики Вільнюського університету (Литва), а також в межах наукових проєктів, зокрема міжнародних;

4. Формуванні програмних компетентностей, які є у межах ОНП, і стосуються, з одного боку, практичної діяльності у галузі клінічної психології, з іншого боку – проведення наукових досліджень у зазначеній галузі.

Журавльова Олена, доктор психол. наук, доцент, завідувач кафедри загальної та клінічної психології Волинського національного університету імені Лесі Українки, вказала, що якісна підготовка конкурентоспроможних та кваліфікованих фахівців з клінічної психології, здатних до наукової, інноваційної та практичної діяльності є одним із актуальних запитів сучасності. Складні умови сьогодення збільшують попит на психологічну допомогу та фахівців, здатних до надання психологічної підтримки та консультування населення. Освітньо-наукова програма (ОНП) «Клінічна психологія» для здобуття другого освітнього рівня вищої освіти зі спеціальності С4 Психологія, що розроблена робочою групою фахівців у Донецькому національному університеті імені Василя Стуса, регламентує цілі, завдання та зміст навчання, методiku викладання навчальних дисциплін, науково-дослідну роботу магістрантів. ОНП містить навчальні дисципліни, які поглиблюють дослідницькі компетентності та знання спеціальних розділів фундаментальних, професійно-орієнтованих дисциплін і, тим самим, забезпечує можливість подальшої самостійної наукової роботи, а також перелік навчальних дисциплін, структурованих за обов'язковим компонентом та блоком дисциплін вільного вибору здобувача. Особливою перевагою ОНП «Клінічна психологія» є те, що вона розрахована на 2 роки, що дозволяє здійснювати ґрунтовну теоретичну підготовку та сформувати компетентності, що забезпечать конкурентоспроможність майбутніх фахівців. Як побажання хочеться висловити лише одне – посилити в описі ОНП унікальність вашої програми, бо вона є, це очевидно, але потребує констатації цього в документах.

Савелюк Наталія, доктор психол. наук, професор, професор кафедри психології Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка, сказала, що освітньо-професійна програма засвідчує глибоке опрацювання проблеми підготовки фахівців з названої спеціальності, має гарно вибудовану логіко-структурну схему навчання. В університеті працюють викладачі високого професійного рівня, ЗВО загалом та навчально-науковий інститут психології має потужні міжнародні зв'язки та проєкти. Зокрема, співпраця з Вільнюським університетом та Союзом вчених Литви неодноразово представлялась викладачами і здобувачами на міжнародних науково-практичних конференціях. Освітньо-професійна програма демонструє серйозну підготовку здобувачів вищої освіти для наукової роботи. Як побажання висловила наступні моменти: є необхідність змінити семестр викладання ОК «Онкопсихологія та паліативна допомога» та ОК «Психологія здоров'я та психологічного благополуччя». Наразі ми бачимо, що ОК «Онкопсихологія та паліативна допомога» викладається в 1 семестрі, а ОК «Психологія здоров'я та психологічного благополуччя» - в 2 семестрі. Варто було б спочатку прослухати дисципліну, що дає уявлення про нормотипові

аспекти психології здоров'я, і лише потім говорити про допомогу пацієнтам, що мають діагноз, тобто хворобу.

Кушнір Анастасія, психолог центру нейропсихологічній корекції дітей з ООП «Нейросфера», вказала, що освітньо-наукова програма актуальна як ніколи, цікава та має добру логічну структуру навчання здобувачів. Відмітила, що дуже цінним є те, що здобувачам пропонується такий ОК як «Психіатрія та наркологія для клінічних психологів», адже знання з психіатрії допомагають чітко визначати межі власної професійної компетентності та, в разі потреби, пере скеровувати клієнта до фахівця-психіатра. Як позитивний момент, відзначила наявність ОК «Психодіагностика в клінічній практиці», адже клінічна психологія має свої спеціалізовані методи дослідження. Проте зазначила, що як фахівець, який працює з дітьми з особливими освітніми потребами, вважає за необхідне додати спецкурс, дисципліну, яка б навчала майбутніх клінічних психологів методам та формам психологічної роботи з дітьми та підлітками. Також позитивним видається досвід інтерв'язій/суперв'язій для майбутніх фахівців у межах навчального процесу, де вони могли б обговорювати ситуації/випадки, з якими вони стикнулись під час проходження діагностично-консультативної практичної підготовки.

Комар Таїсія Василівна, доктор психол. наук, професор, завідувач кафедри психології та педагогіки Хмельницького національного університету, зазначила, що структура та зміст освітньо-наукової програми засвідчують розуміння розробниками актуальних проблем клінічної психології. Усі освітні компоненти, передбачені програмою, відповідають сучасним запитам щодо підготовки фахівців у галузі клінічної психології, розвивають ключові компетентності, інтелектуальні та академічні навички, враховують вимоги та проблеми суспільства, а також ринку праці. Програма передбачає розвиток як фахових психологічних, так і науково-дослідницьких компетенцій здобувачів, здобуття теоретичних та практичних результатів навчання, проведення власного наукового дослідження. Усі елементи освітньо-наукової програми виконані на високому науковому і методичному рівні з врахуванням передового вітчизняного та зарубіжного досвіду. Освітні компоненти вибудовані у логічній послідовності вивчення.

Сафін Олександр, доктор психологічних наук, професор, завідувач кафедри психології Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини, сказав, що перелік загальних і фахових компетентностей у ОНП дозволяє отримати програмні результати навчання, забезпечує підготовку фахівців, здатних розв'язувати типові та складні задачі і проблеми у галузі клінічної психології, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій, вирішення нових задач в умовах клінічної практики. Запропонував перейменувати "Психологія здоров'я та психологічного благополуччя" на "Основи ментального та психічного здоров'я, психологічного благополуччя".

Бабчук Олена, кандидат психологічних наук, доцент, завідувач кафедри сімейної та спеціальної педагогіки та психології Південноукраїнського національного педагогічного університету імені К.Д. Ушинського, повідомила, що в освітньо-наукова програма «Клінічна психологія» має дві складові: обов'язкові освітні компоненти та вибіркові, що передбачають набуття здобувачами компетентностей, відповідно до Національної рамки кваліфікацій. Оволодіння ними дозволяє здобувачу успішно реалізувати наукову складову, отримати необхідні навички для написання кваліфікаційної роботи, сприяти

розвитку наукового мислення, дослідницькій компетентності, оволодіти необхідними навиками та компетентностями практичної діяльності, створює умови для успішної професійної самореалізації. Запропонувала ввести ОК «Патопсихологія» та подумати над доцільністю ОК «Психофармакологія».

Отич Дар'я, доцент кафедри теоретичної та консультативної психології, заступник декана з соціально-виховної роботи факультету психології УДУ імені Драгоманова, сказала, що запропонована совітньо-наукова програма відповідає вимогам сьогодення, є актуальною та має у своєму наповненні широкий спектр теоретичних знань та практичних навичок для якісної підготовки інтелектуальної, інформованої особистості-професіонала у галузі клінічної психології. Дуже сучасним підходом, що вирізняє цю програму серед інших, є надання широкої фахової підготовки базових дисциплін в межах клінічної психології з поступовим переходом до вивчення практико-орієнтованих, використання європейського досвіду, знань з клінічної та кризової психології і європейських стандартів.

Комаревцева Ганна, здобувачка 1 року навчання ОС «Магістр», зазначила, що освітня програма гарно структурована, усі дисципліни логічно скомпоновані і викладаються на високому теоретико-методологічному рівні. Запропонувала за можливості додати дисципліну, яка б передбачала поглиблене вивчення якогось одного психотерапевтичного напрямку/методу.

Корольова Наталія, канд. психол. наук, доцент кафедри загальної та соціальної психології Донецького національного університету імені Василя Стуса, зазначила, що ОНП «Клінічна психологія» є дуже продуманою та структурованою, відповідає запитам сьогодення та дозволяє здобути усі необхідні компетенції майбутнього клінічного психолога та реалізувати свій потенціал в галузі клінічної психології. Також запропонувала ввести ОК «Основи супервізії», оскільки фахівець в сфері клінічної психології часто працює з складними запитамми, що потребують постійного контакту з колегами з метою обговорення протоколу допомоги, підвищення власної компетентності та майстерності.

Проніна Ольга, здобувачка 1 року навчання ОС «Магістр», зазначила, що освітня програма цікава, відповідає запитам сьогодення, усі дисципліни мають гарне змістове наповнення, викладаються на високому науково-методологічному рівні. Запропонувала додати дисципліну щодо психологічного супроводу і консультування дітей.

Шель Наталія канд. психол. наук, доцент кафедри загальної та соціальної психології Донецького національного університету імені Василя Стуса, яка запропонувала ОК «Психологічне консультування в клінічній практиці» викладати в 1 семестрі, адже в 3 семестрі ми бачимо ОК «Психотерапія і психокорекція в клінічній практиці», який передбачає знання з основ консультування та розуміння принципів відмінностей консультування від психотерапії. Тоді як ОК «Психологія криз і травм» більш доречним буде в 3 семестрі.

Гарант ОНП Оверчук Вікторія, яка подякувала колегам за інтерес до освітньо-наукової програми, відгуки та пропозиції. Наголосила, що розділяє окремі пропозиції, проте наголосила, що передумовами вступу на ОНП «Клінічна психологія» є базова психологічна або медична освіта, а відтак така дисципліна як «Патопсихологія» вже вивчалась нашими здобувачами під час

навчання за ОС «Бакалавр». Натомість ОК «Психофармакологія» є дуже важливим у професійній підготовці клінічних психологів, які часто працюють у тісній співпраці з психіатрами і мають знати основи впливу тих чи інших препаратів на стан свого клієнта. Дякую колегам, які підкреслили важливість інтерв'язій і суперв'язій у процесі навчання і професійної діяльності майбутніх фахівців. Можемо це поєднати та запропонувати ОК «Прикладні методики та основи інтерв'язії/суперв'язії».

В.о. завідувача кафедри кризової та клінічної психології Соловей-Лагода Оксана, яка запропонувала переглянути запропоновані рекомендації щодо вдосконалення освітньої програми і внести наступні зміни:

1. Освітні компоненти «Психологія здоров'я та психологічного благополуччя» та «Психологічне консультування в клінічній практиці» перенести в 1 семестр, а освітні компоненти «Онкопсихологія та паліативна допомога» та «Психологія криз і травм» перенести в 3 семестр.
2. Ввести до освітньої програми ОК «Прикладні методики та основи інтерв'язії/суперв'язії», ОК «Психологічна підтримка та консультування дітей та підлітків».

ГОЛОСУВАЛИ:

“За” – 9

“Проти” - 0

“Утримались” – 0

Рішення прийнято одногосно.

УХВАЛИЛИ:

За результатами моніторингу вважати чинну освітньо-наукову програму «Клінічна психологія» другого освітнього рівня такою, що відповідає чинному стандарту ВО України зі спеціальності С4 Психологія, локальним нормативним актам, запитам ринку праці. Внести до ОНП технічні зміни та подати ОНП 2024 року для затвердження в редакції 2025 року.

Головуюча

Оксана СОЛОВЕЙ-ЛАГОДА

Секретар

Інна ГРЕСЬКО